

NARODOWY
BANK POLSKI

Grudzień 2025 r.

Porównanie wybranych elementów polskiego systemu płatniczego z systemami innych krajów Unii Europejskiej za 2024 r.

Grudzień 2025 r.

Porównanie wybranych elementów polskiego systemu płatniczego z systemami innych krajów Unii Europejskiej za 2024 r.

Opracował:

Departament Systemu Płatniczego
Wydział Analiz Instrumentów Płatniczych

Narodowy Bank Polski
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
www.nbp.pl

Niniejsze opracowanie i jego poprzednie edycje dostępne są na stronie internetowej NBP
<https://nbp.pl/system-platniczy/dane-i-analizy/analizy-i-opracowania/obrot-bezgotowkowy/>

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2025

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp	3
Streszczenie	4
1. Porównanie wskaźników dotyczących infrastruktury płatniczej	6
1.1. Liczba placówek bankowych na 1 mln mieszkańców	6
1.2. Liczba rachunków bankowych na jednego mieszkańca	7
1.3. Liczba bankomatów na 1 mln mieszkańców	8
1.4. Liczba terminali POS w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców	10
1.5. Liczba wydanych kart płatniczych na jednego mieszkańca	12
2. Porównanie wskaźników transakcyjności	14
2.1. Liczba transakcji dokonywanych przy użyciu bezgotówkowych instrumentów płatniczych	14
2.2. Liczba transakcji kartami płatniczymi na jednego mieszkańca	15
2.3. Liczba transakcji bezgotówkowych dokonywanych pojedynczą kartą płatniczą	16
2.4. Liczba transakcji zrealizowanych w pojedynczym terminalu POS	17
2.5. Udział transakcji bezgotówkowych w ogólnej liczbie transakcji dokonanych kartami płatniczymi	18
2.6. Liczba zrealizowanych poleceń przelewu na jednego mieszkańca	19
2.7. Liczba zrealizowanych poleceń zapłaty na jednego mieszkańca	20
Spis wykresów	22
Spis tabel	24

Wstęp

Narodowy Bank Polski przedstawia wyniki analizy porównania wybranych elementów polskiego systemu płatniczego z systemami płatniczymi innych krajów Unii Europejskiej (UE)¹. W materiale omówiono wybrane mierniki rozwoju systemu płatniczego w Polsce i w UE dotyczące dostępności usług płatniczych oraz elementów infrastruktury płatniczej (bankomatów, terminali POS), poziomu ubankowienia mierzonego liczbą rachunków bankowych, a także wykorzystania podstawowych bezgotówkowych instrumentów płatniczych (kart płatniczych, poleceń przelewu, poleceń zapłaty). Celem tego materiału jest przedstawienie stanu rozwoju płatności bezgotówkowych w Polsce w 2024 r. na tle UE, a nie wyjaśnienie przyczyn zróżnicowania poszczególnych wskaźników między konkretnymi krajami UE.

Analiza została przygotowana na podstawie danych za 2024 r., opublikowanych przez EBC w lipcu 2025 r., w portalu danych statystycznych EBC pod adresem: <https://data.ecb.europa.eu/>.

Wspomniane dane posłużyły do opracowania wykresów, na których przedstawiono stan rozwoju poszczególnych elementów systemu płatniczego w Polsce na tle krajów ze strefy euro i wszystkich krajów UE. Wykresy liniowe prezentują tendencje odnoszące się do: Polski, średniej dla krajów strefy euro oraz średniej dla całej UE. Średnie te wyliczono na podstawie wspomnianych danych EBC. Wykresy słupkowe zawierają wyliczone mierniki za 2024 r. dla tych krajów UE, dla których opublikowano dane.

¹ Wyniki analiz za poprzednie lata są dostępne na stronie internetowej NBP. Materiał, w którym przedstawiono dane i wskaźniki za 2023 r., jest dostępny pod adresem: https://nbp.pl/wp-content/uploads/2024/12/Porownanie_2023-3.pdf

Streszczenie

W materiale porównano wybrane elementy polskiego systemu płatniczego z innymi krajami UE. Przeanalizowano dwanaście wskaźników dotyczących: infrastruktury płatniczej (pięć wskaźników) oraz transakcyjności (siedem wskaźników) wyliczonych na danych za 2024 r. W obszarze infrastruktury płatniczej tylko w przypadku dwóch wskaźników (liczba placówek oraz rachunków bankowych) Polska uplasowała się powyżej średnich dla UE i dla strefy euro. Pozostałe mierniki rozwoju tej infrastruktury, tj. liczba bankomatów w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców, liczba terminali POS w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców oraz liczba kart płatniczych w przeliczeniu na jednego mieszkańca, wskazują, że w tym zakresie Polskę dzieli jeszcze dystans do większości krajów UE. Liczba terminali POS na 1 mln mieszkańców Polski wzrosła o 1,1% w porównaniu z 2023 r., natomiast liczba bankomatów na 1 mln mieszkańców spadła o 2,7%. Wskaźnik liczby wydanych kart na 1 mieszkańca nie zmienił się.

Porównanie krajowego systemu płatniczego z innymi krajami UE wypada zdecydowanie korzystniej, jeśli rozpatruje się wskaźniki dotyczące transakcyjności (w zestawieniach dla tych mierników Polska najczęściej plasuje się powyżej średniej dla UE). Wskaźniki za 2024 r. dotyczące transakcyjności na krajowym rynku bezgotówkowych instrumentów płatniczych wzrosły, z wyjątkiem liczby poleceń zapłaty na 1 mieszkańca. W przypadku trzech mierników wzrost był na tyle duży, że przełożył się na awans Polski w rankingu krajów UE. Były to wskaźniki dotyczące liczby transakcji kartami płatniczymi na 1 mieszkańca – wzrost o 7,3%, liczby transakcji bezgotówkowych dokonywanych pojedynczą kartą płatniczą – wzrost o 4,5% oraz liczby transakcji zrealizowanych w pojedynczym terminalu POS – wzrost o 3,4%. W przypadku wskaźników prezentujących liczbę transakcji bezgotówkowych dokonywanych pojedynczą kartą oraz udział transakcji bezgotówkowych w ogólnej liczbie transakcji przeprowadzonych kartami płatniczymi Polska zajęła drugie miejsce w zestawieniu krajów UE (tabela 1).

Analiza danych obrazujących trendy dotyczące rozwoju poszczególnych form rozliczeń pieniężnych wskazuje, że w przypadku Polski bardzo szybko rosną takie wskaźniki jak: liczba zrealizowanych poleceń przelewu na jednego mieszkańca, liczba transakcji dokonanych kartami płatniczymi na jednego mieszkańca oraz liczba transakcji bezgotówkowych dokonanych pojedynczą kartą płatniczą. W konsekwencji Polska notuje również dużą dynamikę wzrostu ogólnego miernika transakcyjności, jakim jest liczba transakcji przy użyciu bezgotówkowych instrumentów płatniczych na jednego mieszkańca.

Tabela 1. Zestawienie najważniejszych analizowanych wskaźników za 2023 r. i 2024 r.

Wskaźnik	2023 r.	2024 r.	Zmiana (%)	Pozycja Polski względem innych krajów UE ¹	
				2023	2024
Liczba placówek oferujących usługi płatnicze na 1 milion mieszkańców	283,5	271,8	-4,1%	8/23	8/24
Liczba rachunków bankowych na 1 mieszkańca	2,6	2,7	3,8%	4/21	6/24
Liczba bankomatów na 1 mln mieszkańców	568,0	552,7	-2,7%	13/25	13/24
Liczba terminali POS w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców	36 145,8	36 536,0	1,1%	8/22	11/25
Liczba wydanych kart płatniczych na 1 mieszkańca	1,2	1,2	-	20/24	21/24
Liczba transakcji dokonywanych przy użyciu bezgotówkowych instrumentów płatniczych na jednego mieszkańca	376,2	407,5	8,3%	9/27	10/25
Liczba transakcji kartami płatniczymi na 1 mieszkańca	240,6	258,2	7,3%	7/26	6/25
Liczba transakcji bezgotówkowych dokonywanych pojedynczą kartą płatniczą	187,6	196,1	4,5%	3/21	2/22
Liczba transakcji zrealizowanych w pojedynczym terminalu POS	6 404,2	6 622,2	3,4%	8/21	7/21
Udział transakcji bezgotówkowych w ogólnej liczbie transakcji przeprowadzonych kartami płatniczymi	96,2%	97,0%	0,8%	2/19	2/22
Liczba zrealizowanych poleceń przelewu na jednego mieszkańca	134,5	148,2	10,2%	9/26	9/25
Liczba poleceń zapłaty na 1 mieszkańca	1,1	1,0	-9,1%	19/24	20/21

Uwaga: ¹ pozycja Polski jest prezentowana na tle innych krajów UE, które dla danego wskaźnika przekazały dane niezbędne do jego wyliczenia.
Źródło: opracowanie NBP na podstawie danych EBC

1. Porównanie wskaźników dotyczących infrastruktury płatniczej

1.1. Liczba placówek bankowych na 1 mln mieszkańców

Liczba placówek bankowych w Polsce ogółem (w tym bez obsługi gotówkowej) obejmuje: oddziały banków, w tym banków spółdzielczych, oddziały instytucji kredytowych, placówki spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz oddziały NBP (tabela 2).

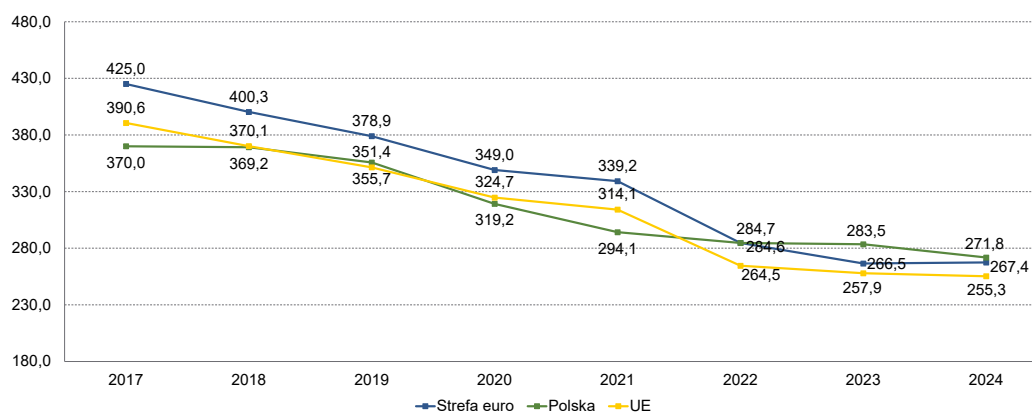
Tabela 2. Liczba placówek bankowych oraz oddziałów NBP latach 2017-2024

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Placówki bankowe	14 216	14 181	13 652	12 241	11 226	10 751	10 420	10 199
Oddziały NBP	16	16	16	16	16	16	16	16
Ogółem	14 232	14 197	13 668	12 257	11 242	10 767	10 436	10 215

Źródło: opracowanie NBP na podstawie danych EBC

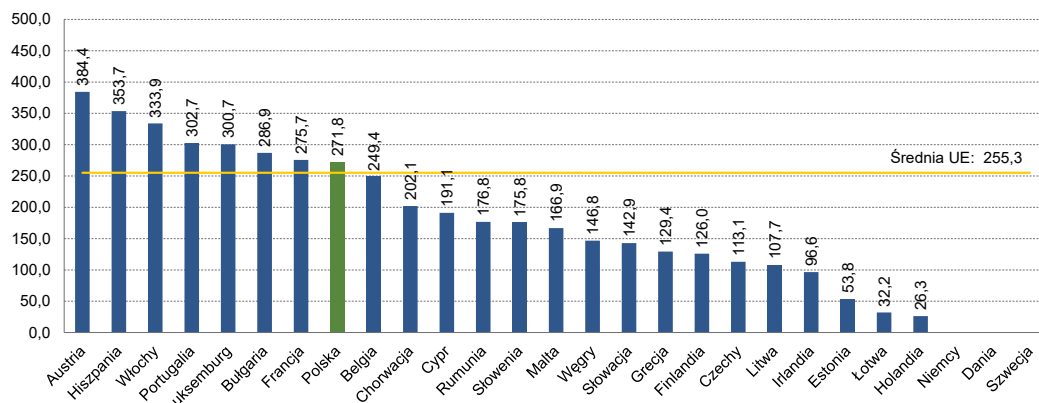
W latach 2017 – 2024 liczba placówek bankowych w Polsce systematycznie zmniejszała się. Spadek liczby placówek bankowych na 1 mln mieszkańców był w 2024 r. wyraźnie większy niż spadek dla krajów UE (wykres 1). W krajach strefy euro liczba placówek bankowych na 1 mln mieszkańców zwiększyła się w analizowanym roku.

Wykres 1. Liczba placówek bankowych przypadających na 1 mln mieszkańców w latach 2017-2024

Źródło: opracowanie NBP na podstawie danych EBC

W zestawieniu państw UE za 2024 r. Polska z 271,8 placówkami bankowymi przypadającymi na 1 mln mieszkańców uplasowała się na ósmym miejscu. Największa dostępność placówek bankowych występowała w Austrii, Hiszpanii oraz Włoszech (wykres 2).

Wykres 2. Liczba placówek bankowych przypadających na 1 mln mieszkańców w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

Źródło: opracowanie NBP na podstawie danych EBC

1.2. Liczba rachunków bankowych na jednego mieszkańca

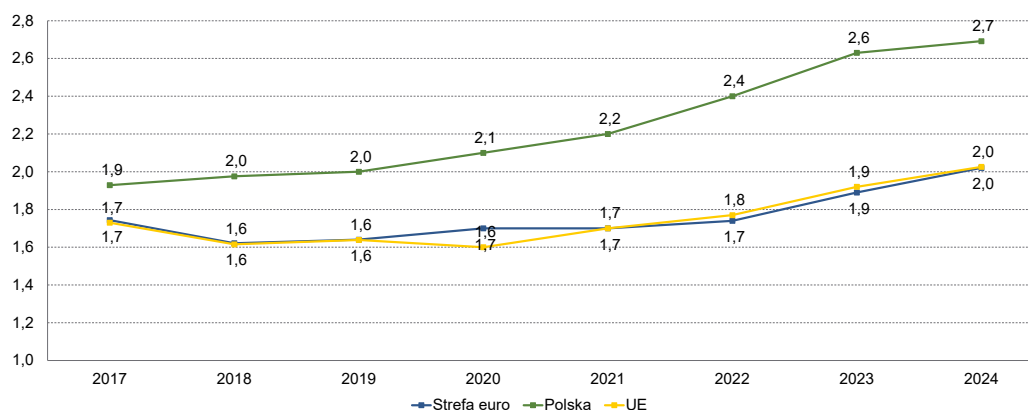
Liczba rachunków bankowych, umożliwiających m.in. dokonywanie płatności, systematycznie rośnie na krajowym rynku. W 2024 r. liczba takich rachunków w Polsce zwiększyła się w porównaniu z 2023 r. o ponad 4,2 mln, tj. o 4,4% (tabela 3).

Tabela 3. Liczba bieżących rachunków bankowych w latach 2017-2024 (w tys.)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Osoby prywatne	65 179	68 498	70 270	72 157	76 709	82 166	87 961	92 216
Rolnicy, przedsiębiorcy indywidualni	3 766	6 056	6 752	6 844	6 955	4 205	4 370	4 282
Przedsiębiorstwa, niemonetarne instytucje finansowe, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gosp. domowych	1 919	2 775	3 094	3 215	3 434	2 628	2 815	2 905
Instytucje rządowe i samorządowe	245	313	347	368	398	338	358	377
Ogółem rachunki w bankach	71 109	77 642	80 462	82 584	87 495	89 337	95 505	99 779
Spółdzielcze kasy oszczędnościowo - kredytowe	2 478	3 014	1 813	1 443	1 371	1 294	1 263	1 228
Ogółem	69 555	74 123	79 455	81 905	83 954	90 631	96 768	101 007

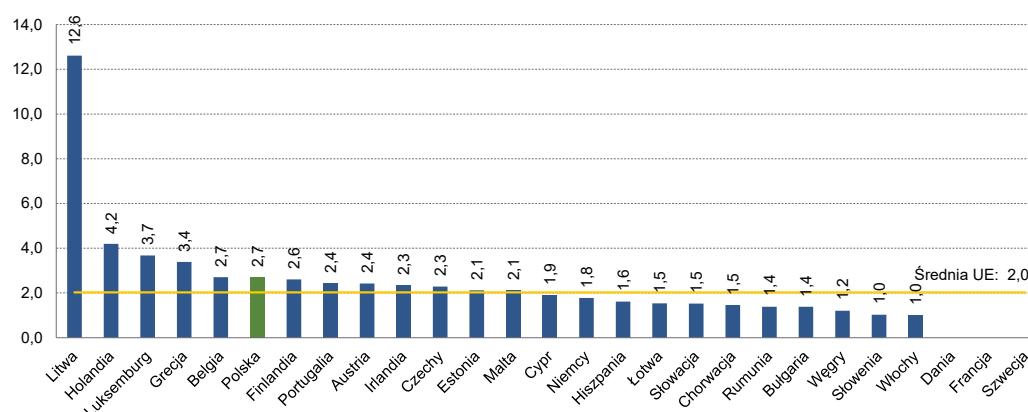
Źródło: dane NBP

Liczba rachunków bankowych przypadających w 2024 r. na jednego mieszkańca wyniosła w Polsce 2,7 (wykres 3). Wskaźniki te dla krajów UE oraz strefy euro, które przekazały dane, wzrosły do 2,0. Mierniki liczby rachunków bankowych na 1 mieszkańca w UE i strefie euro mogą być jednak zaniżone, gdyż danych nie udostępniło kilka krajów charakteryzujących się wysokim poziomem ubankowienia.

Wykres 3. Liczba rachunków bankowych na jednego mieszkańca w latach 2017-2024

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

Polska znalazła się na szóstym miejscu wśród 24 krajów UE, które przekazały dane o rachunkach bankowych. Największa liczba tych rachunków w przeliczeniu na mieszkańca występowała na Litwie² oraz w Holandii (wykres 4).

Wykres 4. Liczba rachunków bankowych na jednego mieszkańca w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

1.3. Liczba bankomatów na 1 mln mieszkańców

Od 2018 r. obserwowany jest stopniowy spadek liczby bankomatów³ w Polsce (tabela 4). Według danych NBP, na koniec 2024 r. w Polsce dostępnych było 20 741 bankomatów, podczas gdy na koniec 2023 r. było ich 20 875. Mniejsza liczba bankomatów o 134 sztuki (0,6%) może wynikać z demontażu urządzeń zlokalizowanych w punktach o niskiej rentowności.

² Duża liczba rachunków na Litwie jest związana z działalnością instytucji finansowej, która oferując usługi płatnicze na podstawie litewskiej licencji bankowej, obsługuje klientów z całej Europy.

³ Bankomat rozumiany jest jako urządzenie umożliwiające jedynie wypłatę gotówki oraz urządzenie umożliwiające wypłatę i wpłatę gotówki (recycler).

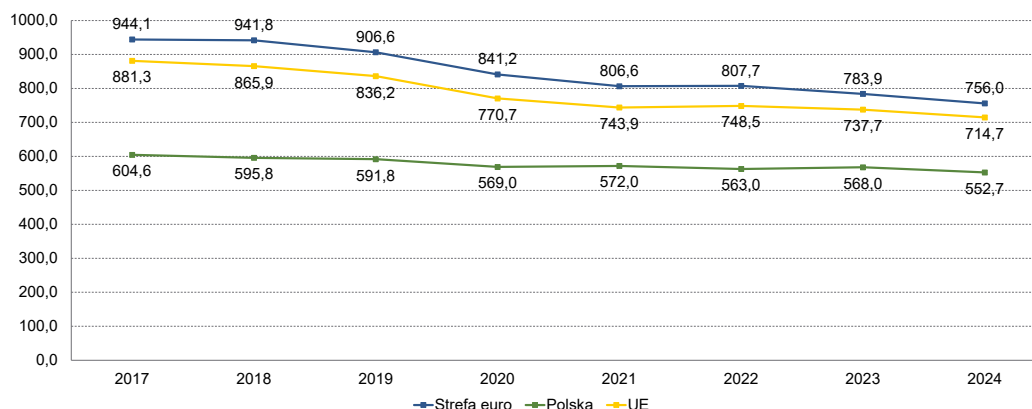
Tabela 4. Liczba bankomatów w latach 2017-2024

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Bankomaty	23 230	22 879	22 704	21 829	21 396	21 310	20 875	20 741

Uwaga: ¹Dane o liczbie bankomatów za 2023 r. i 2024 r. nie są porównywalne z danymi za 2022 r. i wcześniejsze okresy ze względu na zmianę metodyki zbierania i opracowywania danych o tych urządzeniach. Z początkiem 2024 r. nałożony został bowiem obowiązek sprawozdawczy na operatorów bankomatów, co pozwoliło na wyeliminowanie podwójnego raportowania niektórych urządzeń. Do tej pory dane o nich były przekazywane do NBP głównie przez banki współpracujące z operatorami bankomatów na podstawie umów, do których NBP nie ma dostępu, i w związku z tym nie miał możliwości zidentyfikowania tych samych urządzeń wykazywanych w sprawozdaniach różnych banków.

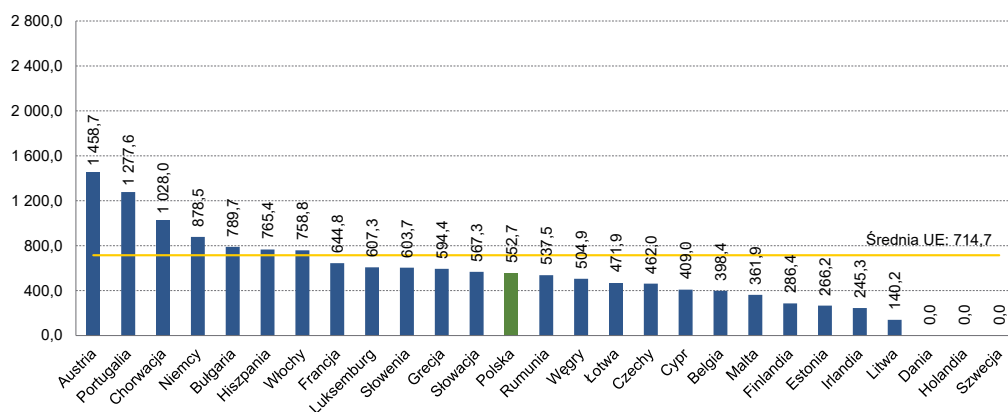
Źródło: dane NBP

Na krajowym rynku dostępność bankomatów jest mniejsza niż średnio w krajach UE. Na koniec 2024 r. w Polsce na 1 mln mieszkańców przypadało 552,7 bankomatów, w strefie euro 756,0, natomiast w UE 714,7.

Wykres 5. Liczba bankomatów na 1 mln mieszkańców w latach 2017-2024

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

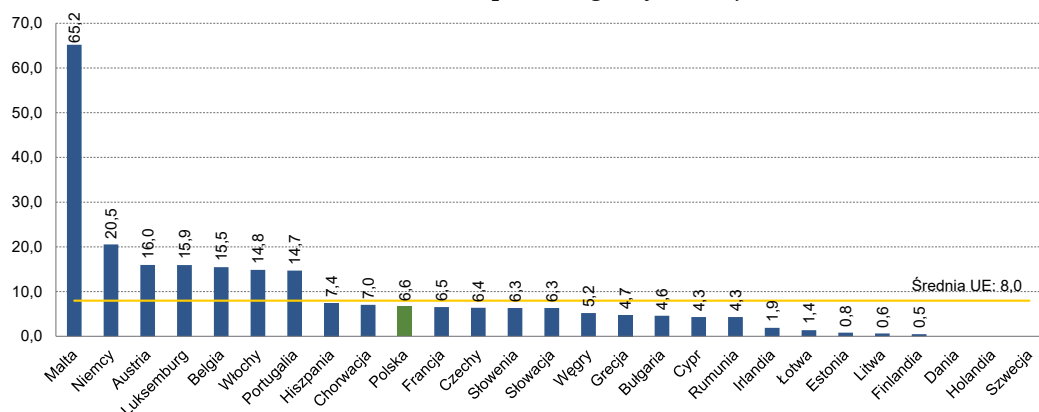
Największą liczbę bankomatów na 1 mln mieszkańców w 2024 r. miały: Austria, Portugalia oraz Chorwacja. W zestawieniu dla tego wskaźnika Polska zajmowała trzynaste miejsce wśród 24 państw, które przekazały dane za 2024 r. (wykres 6).

Wykres 6. Liczba bankomatów na 1 mln mieszkańców w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

Pod względem liczby bankomatów na 100 km² (wykres 7) Polska z 6,6 urządzeniami zajmuje dziesiąte miejsce. Wskaźnik ten jest poniżej średniej dla krajów UE – 8,0 bankomatów na 100 km². Pod względem liczby bankomatów w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców oraz ich przestrzennego umiejscowienia Polska jest w środku rankingu państw UE.

Wykres 7. Liczba bankomatów na 100 km² w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

1.4. Liczba terminali POS w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców

Od 2017 r. dynamicznie zwiększa się w Polsce liczba urządzeń akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze (przez 7 lat wzrosła ponad dwukrotnie). Duży wpływ na tak szybkie tempo wzrostu liczby terminali POS (tj. terminali płatniczych zainstalowanych w stacjonarnych punktach handlowo-usługowych akceptujących płatności dokonywane przy użyciu bezgotówkowych instrumentów płatniczych) miał uruchomiony w 2018 r. przez Fundację Polska Bezgotówkowa program rozwoju sieci terminali płatniczych w Polsce. Na koniec 2024 r. w Polsce funkcjonowało 1 374 706 takich urządzeń. W porównaniu z końcem 2023 r. liczba terminali POS wzrosła o 3,5%.

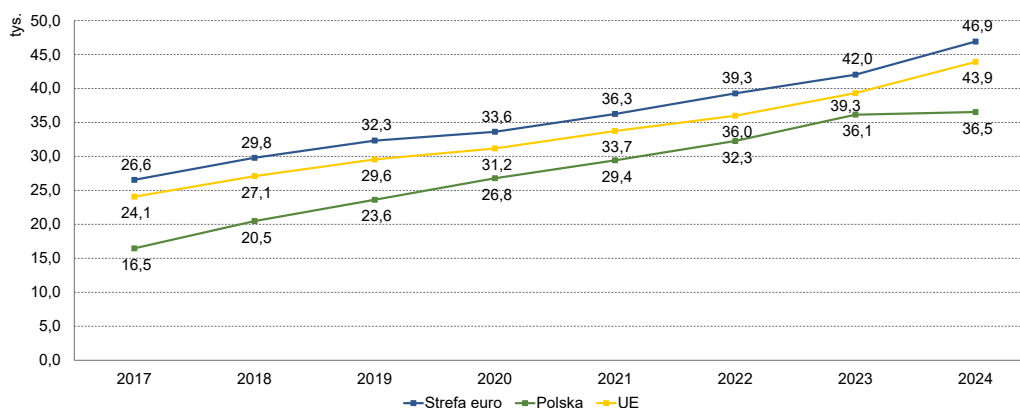
Tabela 5. Liczba terminali POS w Polsce w latach 2017-2024

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Terminale POS	632 955	786 845	906 564	1 027 490	1 123 060	1 220 597	1 328 494	1 374 706

Źródło: dane NBP

Na koniec 2024 r. w Polsce na 1 mln mieszkańców przypadało 36 536 urządzeń akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze (wzrost tego wskaźnika o 1,1% w porównaniu z końcem 2023 r.). Pod względem dostępności terminali POS dystans między strefą euro i UE a Polską zwiększył się w analizowanym okresie (wykres 8).

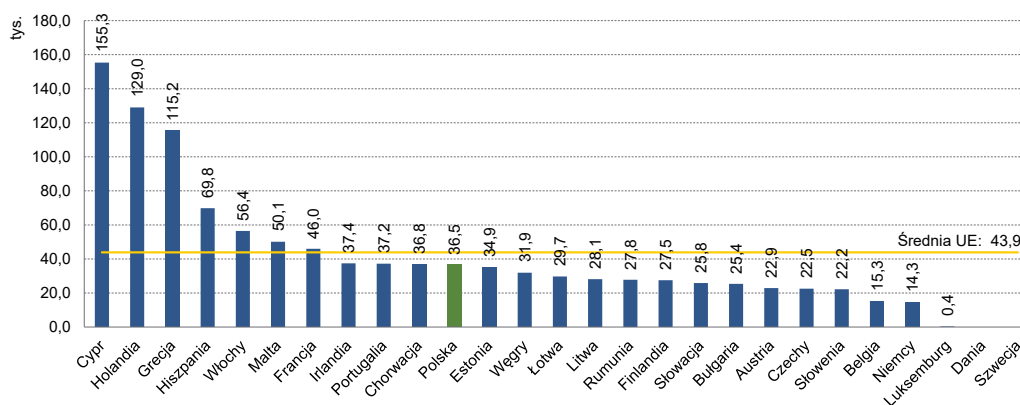
Wykres 8. Liczba urządzeń akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze (terminali POS) na 1 mln mieszkańców w latach 2017-2024

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

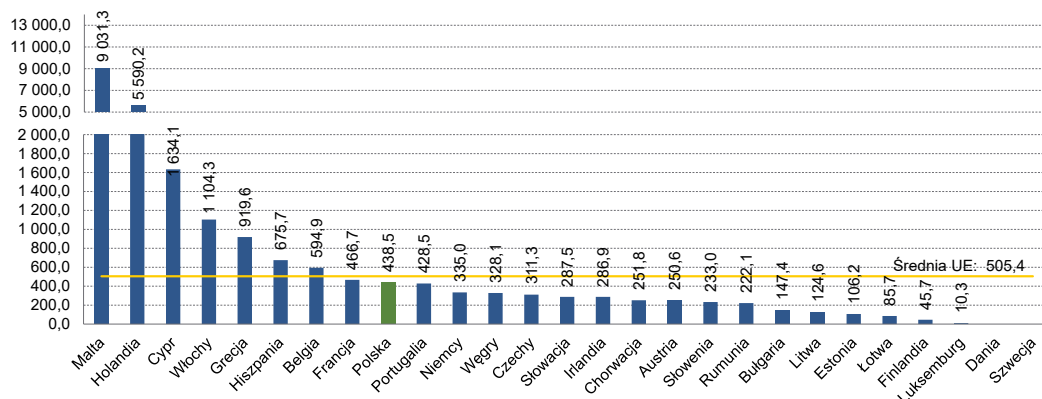
Wskaźnik za 2024 r. wynoszący 36,5 tys. urządzeń na 1 mln mieszkańców plasuje Polskę w pierwszej połowie krajów UE (wykres 9). W czołówce zestawienia państw UE pod względem liczby terminali POS na 1 mln mieszkańców znalazły się: Cypr, Holandia, Grecja, Hiszpania, Włochy, Malta czy Francja. Są to kraje popularne turystycznie, co może być jednym z powodów silnego rozwoju sieci urządzeń akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze.

Wykres 9. Liczba urządzeń akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze (terminali POS) na 1 mln mieszkańców w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

Krajowy system płatniczy korzystnie wypada na tle pozostałych krajów UE pod względem liczby terminali POS na 100 km². Polska ze wskaźnikiem wynoszącym 438,5 na koniec 2024 r. zajmuje dziewiąte miejsce w tym zestawieniu (wykres 10).

Wykres 10. Liczba urządzeń akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze (terminali POS) przypadających na 100 km² w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

1.5. Liczba wydanych kart płatniczych na jednego mieszkańca

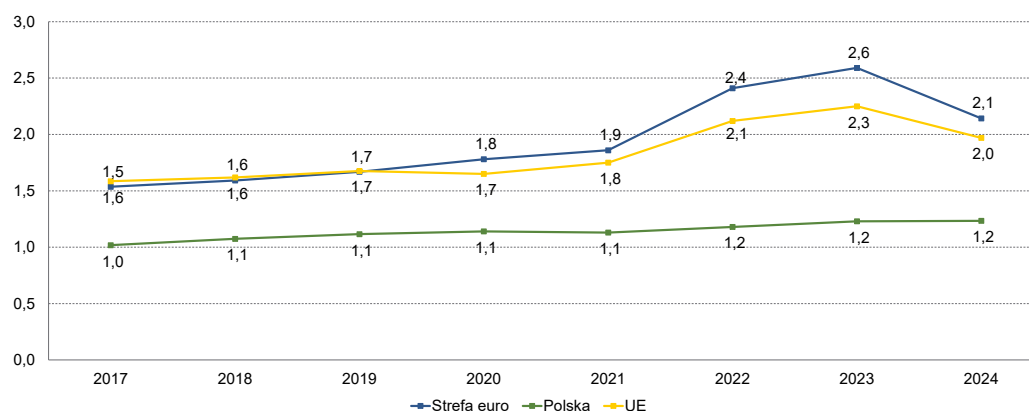
Według stanu na koniec 2024 r. w Polsce w obiegu było prawie 46,3 mln kart płatniczych. Liczba ta zwiększyła się w porównaniu z końcem 2023 r. o 0,9 mln kart, tj. o 2,1% (tabela 6).

Tabela 6. Liczba wydanych kart płatniczych w Polsce w latach 2017-2024

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wydanych kart płatniczych	39 095 880	41 237 320	42 989 876	43 675 231	43 261 902	44 523 137	45 392 537	46 295 279

Źródło: dane NBP

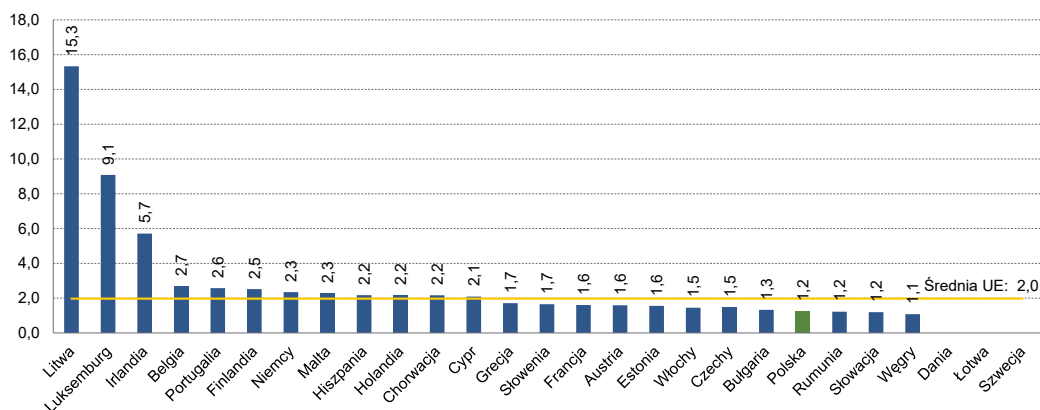
Wskaźnik liczby kart płatniczych na 1 mieszkańca stopniowo wzrasta w Polsce od 2018 r. W 2024 r. osiągnął on 1,2, podczas gdy średni wskaźnik dla krajów UE spadł do poziomu 2,0 a średni wskaźnik dla strefy euro do 2,1 (wykres 11).

Wykres 11. Liczba wydanych kart płatniczych na jednego mieszkańca w latach 2017-2024

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

W przypadku wskaźnika liczby kart płatniczych *per capita* Polska znalazła się pod koniec zestawienia krajów UE, które przekazały dane do EBC według stanu na koniec 2024 r. (wykres 12). Na pierwszym miejscu uplasowała się Litwa⁴ a na drugim Luksemburg.

Wykres 12. Liczba wydanych kart płatniczych na jednego mieszkańca w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

⁴ Wysoka liczba wydanych kart płatniczych w przeliczeniu na jednego mieszkańca na Litwie jest związana z działalnością instytucji finansowej, która oferując usługi płatnicze oraz wydając karty płatnicze na podstawie litewskiej licencji bankowej obsługuje klientów z całej Europy

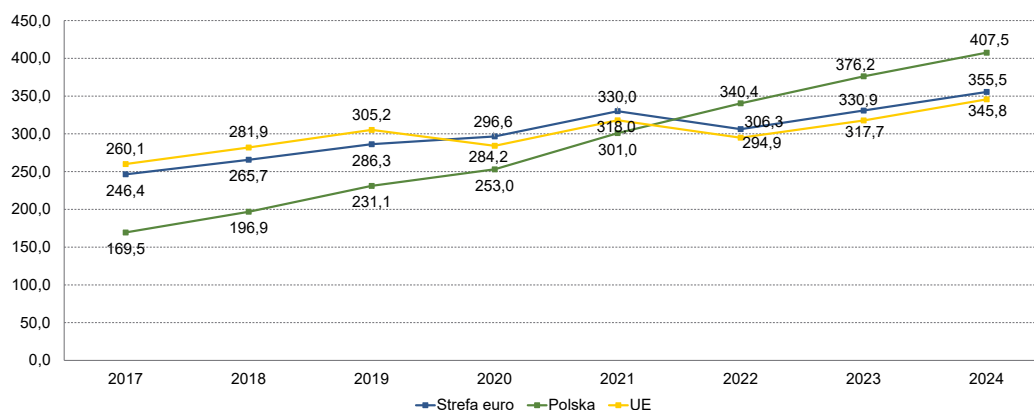
2. Porównanie wskaźników transakcyjności

2.1. Liczba transakcji dokonywanych przy użyciu bezgotówkowych instrumentów płatniczych

Dane za 2024 r. o transakcjach bezgotówkowych obejmują trzy instrumenty płatnicze: karty płatnicze (w tym karty podpisane do telefonów, zegarków, opasek), polecenia przelewu oraz polecenia zapłaty. W latach 2017 – 2021, w przypadku niektórych krajów, w zestawieniu tym ujmowane były również czek, instrumenty pieniądza elektronicznego oraz inne bezgotówkowe instrumenty płatnicze. Z tego powodu dla UE i strefy euro w 2022 r. widoczny jest spadek średniej liczby transakcji dokonanych bezgotówkowymi instrumentami płatniczymi (wykres 13).

W Polsce od kilku lat obserwowany jest silny rozwój płatności bezgotówkowych. Tempo wzrostu liczby transakcji bezgotówkowych dokonywanych wskazanymi trzema instrumentami płatniczymi jest w Polsce szybsze niż tempo wzrostu średnich dla krajów strefy euro oraz całej UE. Wśród transakcji bezgotówkowych w Polsce od 2015 r. dominują płatności dokonywane kartami płatniczymi (wcześniej przeważały płatności poleceniem przelewu). W 2024 r. udział płatności dokonywanych kartami płatniczymi w liczbie realizowanych transakcji bezgotówkowych osiągnął 63,4%. Przelewy stanowiły 36,4% ogółu płatności bezgotówkowych, a udział poleceń zapłaty był nadal niewielki – zaledwie 0,3%.

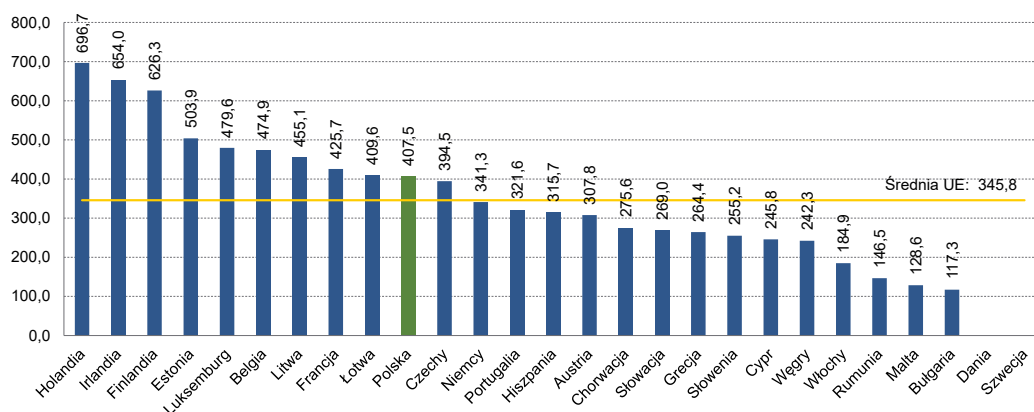
Wykres 13. Liczba transakcji bezgotówkowymi instrumentami płatniczymi na jednego mieszkańca w latach 2017-2024

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

W 2024 r. Polska zajmowała dziesiąte miejsce wśród państw UE pod względem liczby transakcji bezgotówkowymi instrumentami płatniczymi na 1 mieszkańca (wykres 14). Na jednego mieszkańca Polski w 2024 r. przypadało 407,5 transakcji, co w porównaniu ze średnią dla UE oraz średnią dla strefy euro (trzy analizowane instrumenty) oznacza dużą popularność bezgotówkowych instrumentów płatniczych w naszym kraju. Instrumenty te są wykorzystywane w największej skali w Holandii, Irlandii oraz Finlandii.

Wykres 14. Liczba transakcji bezgotówkowymi instrumentami płatniczymi na jednego mieszkańca w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

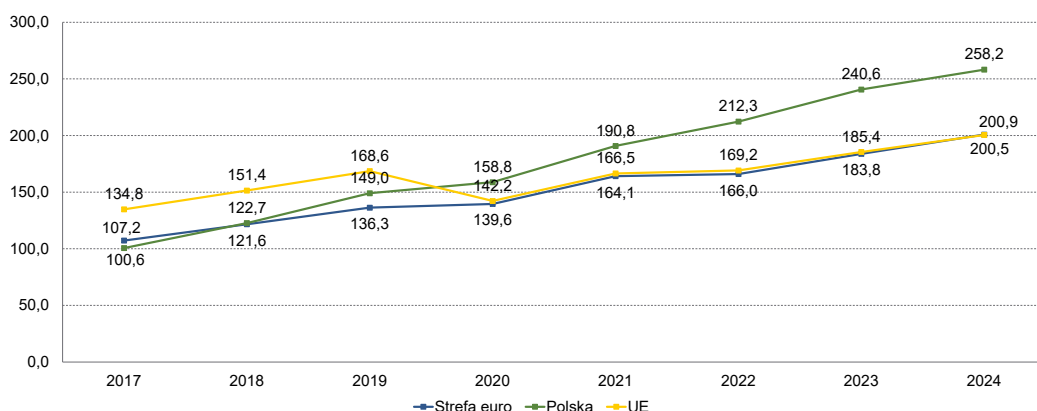

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

2.2. Liczba transakcji kartami płatniczymi na jednego mieszkańca

Liczba transakcji bezgotówkowych kartami płatniczymi przypadająca w 2024 r. na jednego mieszkańca wyniosła w Polsce 258,2 i była większa niż średnie dla krajów strefy euro oraz całej UE (wykres 15). Wyraźny i długotrwały wzrost tego wskaźnika w krajowym systemie płatniczym wynika głównie z rosnącej popularności płatności bezgotówkowych kartami z funkcją zbliżeniową. Karty te umożliwiają posiadaczowi tego instrumentu płatniczego dokonywanie płatności w wygodniejszy i szybszy sposób. Wpływ na tę tendencję ma także dobrze rozwinięta i rozrastająca się w ostatnich latach sieć akceptacji kart płatniczych z funkcją zbliżeniową.

Wykres 15. Liczba transakcji bezgotówkowych dokonanych kartami płatniczymi na jednego mieszkańca w latach 2017-2024

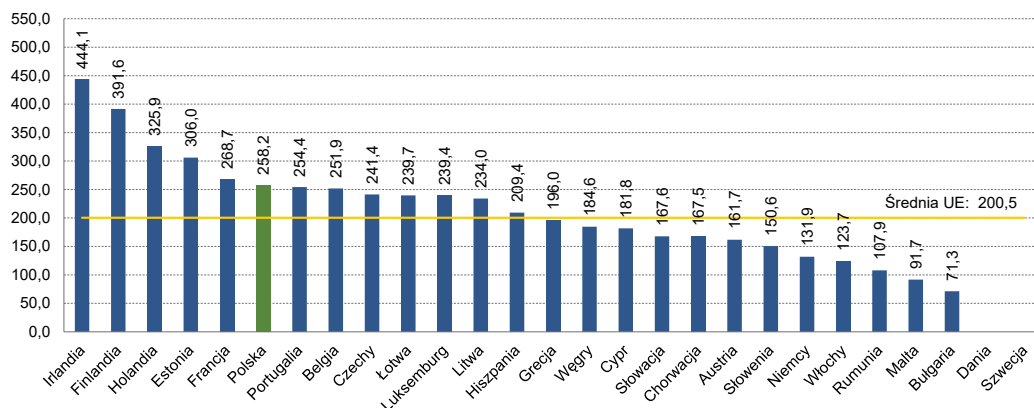

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

W 2017 r. przeciętny Polak dokonywał tylko 100,6 płatności kartami płatniczymi rocznie, w 2024 r. już ponad dwuipółkrotnie więcej. Średnia liczba transakcji dokonanych w 2024 r. kartami płatniczymi przez jednego mieszkańca UE wyniosła 200,5, a w przypadku krajów strefy euro było to 200,9.

W zestawieniu obrazującym częstotliwość wykorzystania kart płatniczych do realizacji płatności Polska plasuje się na szóstej pozycji wśród 25 krajów UE, które przekazały dane do EBC.

Wykres 16. Liczba transakcji bezgotówkowych dokonanych kartami płatniczymi na jednego mieszkańca w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

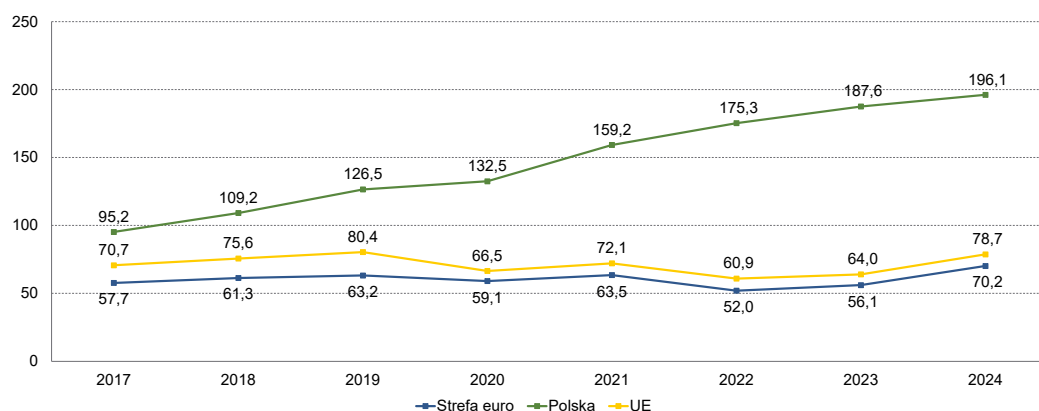

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

2.3. Liczba transakcji bezgotówkowych dokonywanych pojedynczą kartą płatniczą

Kolejnym wskaźnikiem obrazującym skalę i częstotliwość wykorzystania kart płatniczych jest liczba transakcji bezgotówkowych w terminalach POS przypadających na jedną kartę (wykres 17).

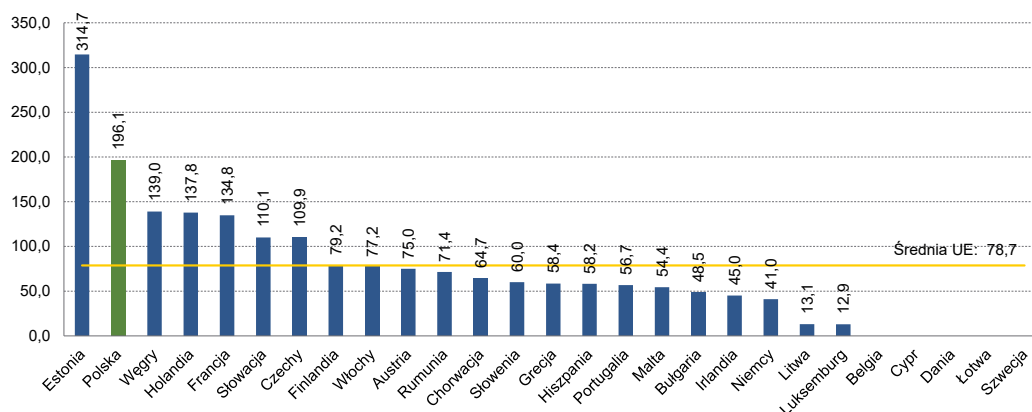
Wykres 17. Liczba transakcji bezgotówkowych dokonanych pojedynczą kartą płatniczą w latach 2017-2024

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

Pod względem liczby transakcji bezgotówkowych dokonanych pojedynczą kartą płatniczą w terminalach POS Polska od 2017 r. systematycznie zwiększa przewagę względem krajów strefy euro, a także prawie wszystkich krajów UE. W 2024 r. na krajowym rynku jedną kartą realizowano 196,1 płatności w terminalach POS. Wskaźniki obrazujące średnie dla krajów UE i strefy euro wyniosły odpowiednio 78,7 oraz 70,2. Polska uplasowała się na drugim miejscu w rankingu krajów UE przedstawiającym częstość korzystania z karty płatniczej, ustępując miejsca tylko Estonii (wykres 18).

Wykres 18. Liczba transakcji bezgotówkowych dokonanych pojedynczą kartą płatniczą w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

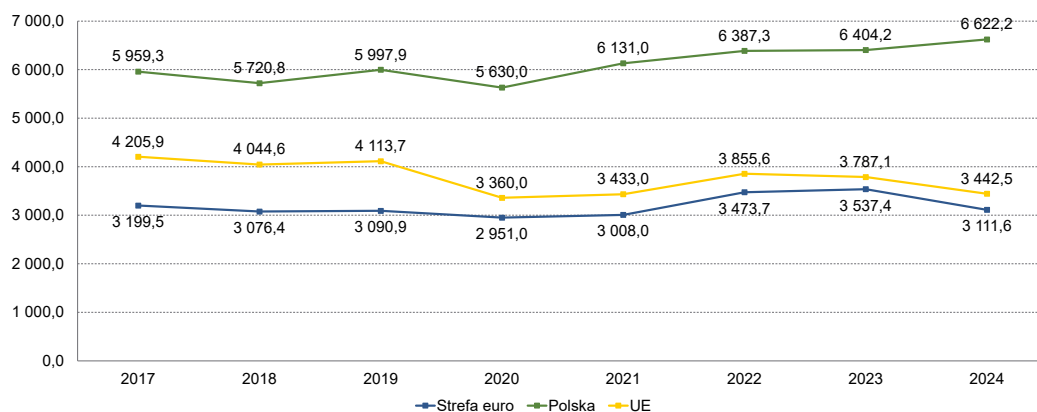

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

2.4. Liczba transakcji zrealizowanych w pojedynczym terminalu POS

Liczba transakcji bezgotówkowych dokonywanych kartami płatniczymi w pojedynczym terminalu POS w Polsce jest zdecydowanie większa niż średnie liczone dla krajów strefy euro oraz całej UE (wykres 19).

Wykres 19. Liczba transakcji bezgotówkowych zrealizowanych w pojedynczym terminalu POS w latach 2017-2024

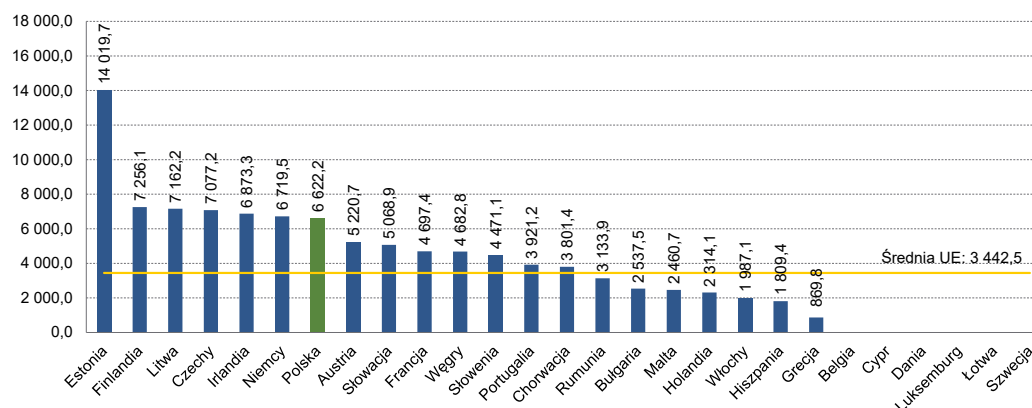
Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

W 2024 r. w Polsce realizowano 6 622,2 transakcje bezgotówkowe w pojedynczym terminalu POS, czyli ponad dwukrotnie więcej niż w strefie euro oraz prawie dwukrotnie więcej niż średnio w krajach UE. W zestawianiu dotyczącym liczby transakcji bezgotówkowych dokonywanych w pojedynczym terminalu POS Polska zajęła siódme miejsce na 21 krajów UE, które przekazały dane (wykres 20).

W przypadku tego miernika transakcyjności na rynku usług płatniczych Polska znacznie wyprzedza takie kraje jak Portugalia, Hiszpania, Włochy czy Grecja, które są liderami pod względem liczby zainstalowanych terminali POS, ale jednocześnie nie należą do czołówki krajów, w których dokonuje się najwięcej transakcji bezgotówkowych. Polacy chętnie używają kart

płatniczych do realizacji płatności bezgotówkowych pomimo relatywnie niewielkiej liczby terminali POS. Liderem pod względem intensywności wykorzystania terminali POS jest Estonia.

Wykres 20. Liczba transakcji bezgotówkowych zrealizowanych w pojedynczym terminalu POS w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

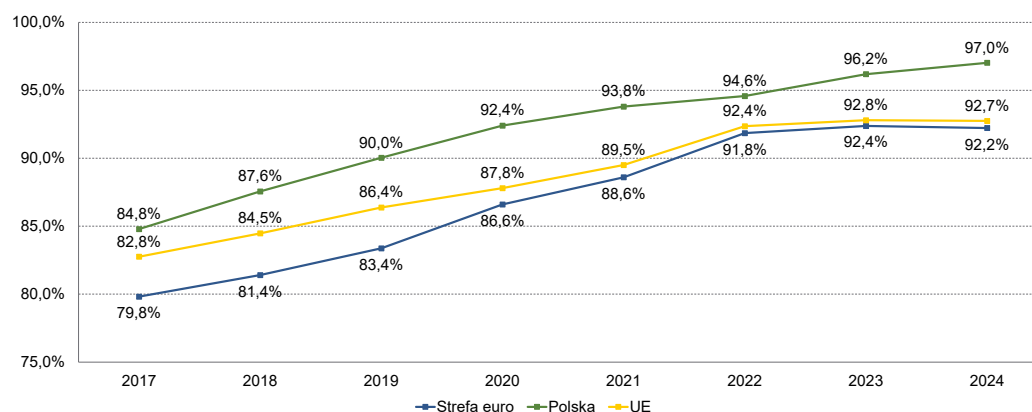

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

2.5. Udział transakcji bezgotówkowych w ogólnej liczbie transakcji dokonanych kartami płatniczymi

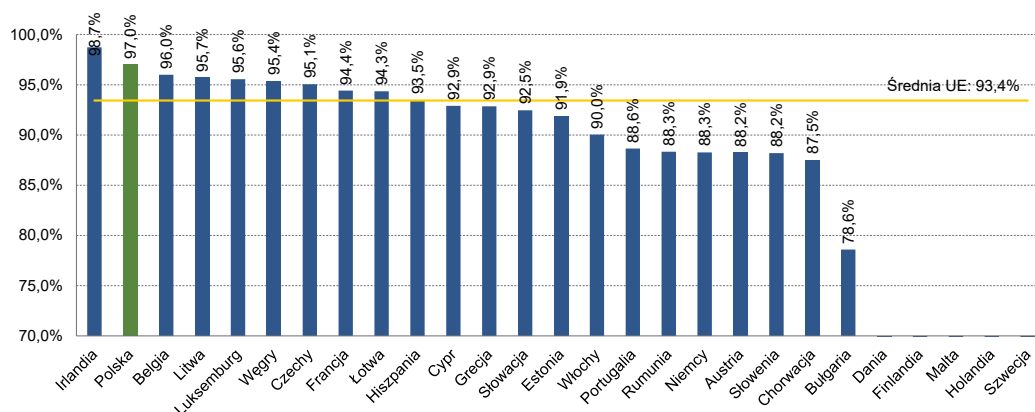
W Polsce w 2024 r. transakcje bezgotówkowe stanowiły 97,0% ogólnej liczby transakcji zrealizowanych przy użyciu kart płatniczych. W przypadku UE i strefy euro udziały transakcji bezgotówkowych w wolumenie wszystkich transakcji dokonanych kartami płatniczymi wyniosły, odpowiednio, 92,7% oraz 92,2%. W latach 2017 – 2021 w strefie euro i innych krajach UE obserwowano wyraźną zmianę zachowań posiadaczy kart płatniczych, polegającą na częstszym używaniu ich do płatności w sklepach stacjonarnych i internetowych niż do wypłat gotówki w bankomatach. Systematyczny wzrost udziału transakcji bezgotówkowych w ogólnej liczbie transakcji dokonywanych kartami wyhamował w 2023 r.

Wykres 21. Udział procentowy transakcji bezgotówkowych w ogólnej liczbie transakcji dokonywanych kartami płatniczymi w latach 2017-2024

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

Wykres 22. Udział procentowy transakcji bezgotówkowych w ogólnej liczbie transakcji dokonanych kartami płatniczymi w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

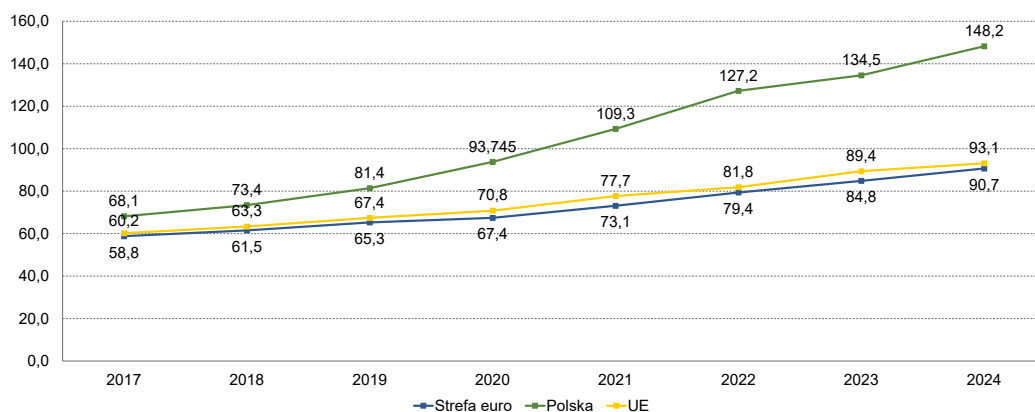

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

2.6. Liczba zrealizowanych poleceń przelewu na jednego mieszkańca

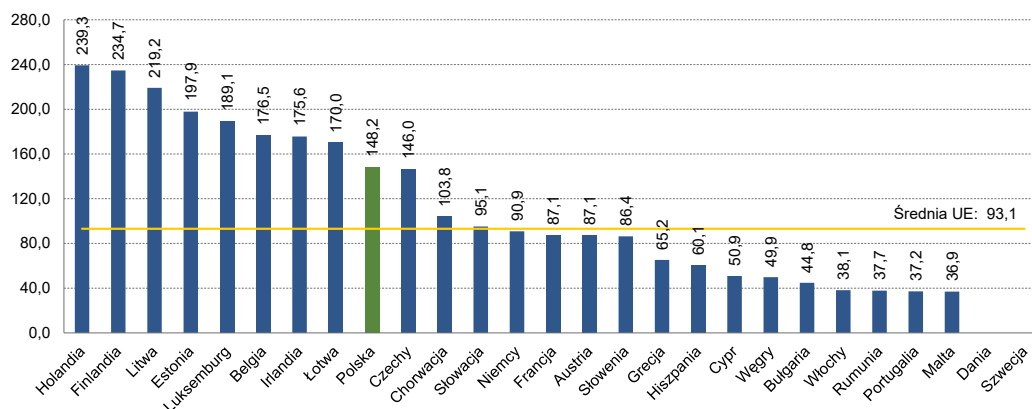
Pod względem liczby zrealizowanych poleceń przelewu na jednego mieszkańca (148,2 w 2024 r.) Polska sytuuje się znacznie powyżej średniej w UE (93,1), a także powyżej średniej dla krajów strefy euro (90,7). Dynamika wzrostu tego wskaźnika dla Polski jest znacznie większa niż wskaźników dla UE i strefy euro (wykres 23). Wpływ na to ma rosnąca skala transakcji inicjowanych w systemie i schemacie BLIK.

Wykres 23. Liczba poleceń przelewu na jednego mieszkańca w latach 2017 – 2024

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

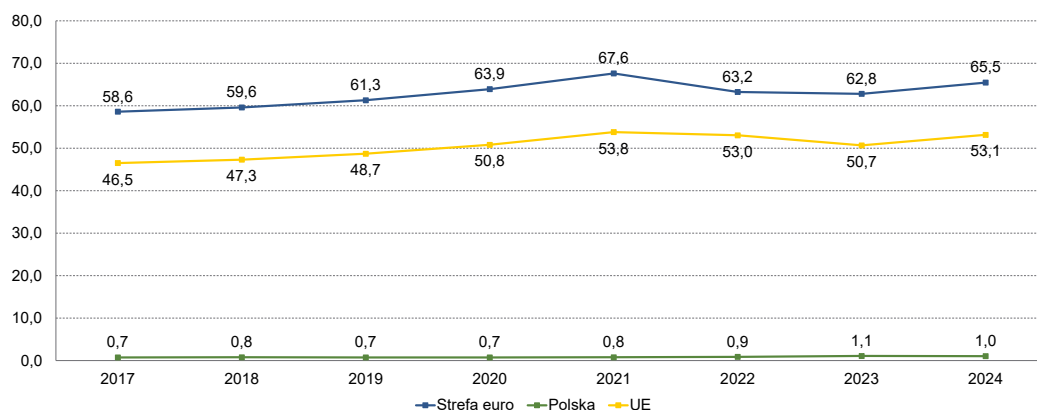
W Polsce polecenie przelewu stanowi (obok karty płatniczej) najbardziej popularną, wśród posiadaczy rachunków bankowych, formę rozliczeń bezgotówkowych. W 2024 r. Polska zajęła dziewiąte miejsce w UE pod względem liczby wykonanych poleceń przelewu na jedną osobę. Najwięcej poleceń przelewu na jednego mieszkańca odnotowano w Holandii, Finlandii oraz Litwie (wykres 24).

Wykres 24. Liczba poleceń przelewu na jednego mieszkańca w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

2.7. Liczba zrealizowanych poleceń zapłaty na jednego mieszkańca

Wykorzystanie polecenia zapłaty jako instrumentu płatniczego ma w Polsce znikome znaczenie w porównaniu z innymi krajami UE. W 2024 r. liczba poleceń zapłaty na jednego mieszkańca Polski wynosiła 1,0, podczas gdy wskaźnik ten dla UE oraz strefy euro wyniósł, odpowiednio, 53,1 i 65,5 (wykres 25).

Wykres 25. Liczba poleceń zapłaty na jednego mieszkańca w latach 2017 – 2024

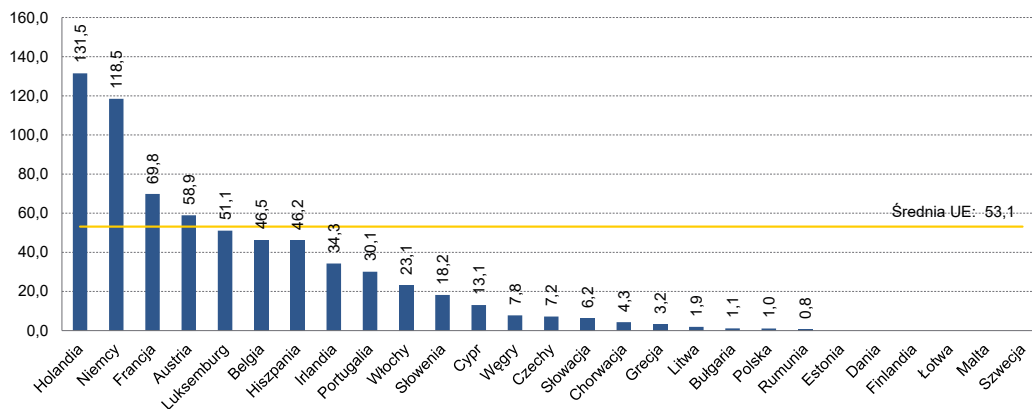
Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

Największą liczbą poleceń zapłaty przypadających na jednego mieszkańca charakteryzowały się systemy płatnicze w Holandii oraz w Niemczech. Wskaźniki te były najmniejsze w Polsce oraz Rumunii (wykres 26). Polecenie zapłaty jest instrumentem kilkukrotnie częściej wykorzystywanym m.in. na Węgrzech, w Czechach i Słowacji.

Mała popularność polecenia zapłaty w Polsce może wynikać z wielu czynników, w tym m.in. niechęci posiadaczy rachunków bankowych do spełnienia formalności koniecznych do uruchomienia tego rodzaju płatności oraz obawy przed wydaniem zgody na obciążanie tych rachunków przez podmioty trzecie, jak również z przyzwyczajień konsumentów do płacenia

rachunków gotówkowo w placówkach Poczty Polskiej lub w punktach przyjmujących wpłaty na rachunki bankowe, bądź bezgotówkowo przez polecenie przelewu z wykorzystaniem bankowości internetowej i mobilnej.

Wykres 26. Liczba poleceń zapłaty na jednego mieszkańca w poszczególnych krajach UE w 2024 r.

Źródło: opracowanie NBP na podstawie EBC Data Portal

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba placówek bankowych przypadających na 1 mln mieszkańców w latach 2017-2024	6
Wykres 2. Liczba placówek bankowych przypadających na 1 mln mieszkańców w poszczególnych krajach UE w 2024 r.	7
Wykres 3. Liczba rachunków bankowych na jednego mieszkańca w latach 2017-2024	8
Wykres 4. Liczba rachunków bankowych na jednego mieszkańca w poszczególnych krajach UE w 2024 r.	8
Wykres 5. Liczba bankomatów na 1 mln mieszkańców w latach 2017-2024	9
Wykres 6. Liczba bankomatów na 1 mln mieszkańców w poszczególnych krajach UE w 2024 r. ..	9
Wykres 7. Liczba bankomatów na 100 km ² w poszczególnych krajach UE w 2024 r.	10
Wykres 8. Liczba urządzeń akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze (terminali POS) na 1 mln mieszkańców w latach 2017-2024	11
Wykres 9. Liczba urządzeń akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze (terminali POS) na 1 mln mieszkańców w poszczególnych krajach UE w 2024 r.	11
Wykres 10. Liczba urządzeń akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze (terminali POS) przypadających na 100 km ² w poszczególnych krajach UE w 2024 r.	12
Wykres 11. Liczba wydanych kart płatniczych na jednego mieszkańca w latach 2017-2024	12
Wykres 12. Liczba wydanych kart płatniczych na jednego mieszkańca w poszczególnych krajach UE w 2024 r.	13
Wykres 13. Liczba transakcji bezgotówkowymi instrumentami płatniczymi na jednego mieszkańca w latach 2017-2024	14
Wykres 14. Liczba transakcji bezgotówkowymi instrumentami płatniczymi na jednego mieszkańca w poszczególnych krajach UE w 2024 r.	15
Wykres 15. Liczba transakcji bezgotówkowych dokonanych kartami płatniczymi na jednego mieszkańca w latach 2017-2024	15
Wykres 16. Liczba transakcji bezgotówkowych dokonanych kartami płatniczymi na jednego mieszkańca w poszczególnych krajach UE w 2024 r.	16
Wykres 17. Liczba transakcji bezgotówkowych dokonanych pojedynczą kartą płatniczą w latach 2017-2024	16
Wykres 18. Liczba transakcji bezgotówkowych dokonanych pojedynczą kartą płatniczą w poszczególnych krajach UE w 2024 r.	17
Wykres 19. Liczba transakcji bezgotówkowych zrealizowanych w pojedynczym terminalu POS w latach 2017-2024	17
Wykres 20. Liczba transakcji bezgotówkowych zrealizowanych w pojedynczym terminalu POS w poszczególnych krajach UE w 2024 r.	18
Wykres 21. Udział procentowy transakcji bezgotówkowych w ogólnej liczbie transakcji dokonywanych kartami płatniczymi w latach 2017-2024	18

Wykres 22. Udział procentowy transakcji bezgotówkowych w ogólnej liczbie transakcji dokonanych kartami płatniczymi w poszczególnych krajach UE w 2024 r.....	19
Wykres 23. Liczba poleceń przelewu na jednego mieszkańca w latach 2017 – 2024.....	19
Wykres 24. Liczba poleceń przelewu na jednego mieszkańca w poszczególnych krajach UE w 2024 r.....	20
Wykres 25. Liczba poleceń zapłaty na jednego mieszkańca w latach w latach 2017 – 2024	20
Wykres 26. Liczba poleceń zapłaty na jednego mieszkańca w poszczególnych krajach UE w 2024 r.	21

Spis tabel

Tabela 1. Zestawienie najważniejszych analizowanych wskaźników za 2023 r. i 2024 r.	5
Tabela 2. Liczba placówek bankowych oraz oddziałów NBP latach 2017-2024	6
Tabela 3. Liczba bieżących rachunków bankowych w latach 2017-2024 (w tys.).....	7
Tabela 4. Liczba bankomatów w latach 2017-2024.....	9
Tabela 5. Liczba terminali POS w Polsce w latach 2017-2024.....	10
Tabela 6. Liczba wydanych kart płatniczych w Polsce w latach 2017-2024	12

nbp.pl

